

zou er héél gemakkelijk komen. Soms, over Indië, zijn school daar, en kokkie en de oude baboe, kon hij wel eens iets loslaten, maar eigenlijk het eenige waarover hij, hakkelend haastig dan gewoonlijk, met voorliefde sprak, waren machines en electrische apparaten, die hij ergens gezien of waarvan hij gehoord had. Dan kwam er leven in het vale gezichtje, begonnen de donkere oogen hard te glanzen. Hij maakte een huistelefoontje, heel netjes en nauwgezet, en toonde zich stil-verrukt, met een grijnzenden glimlach, als oom Huib of tante Pauline zich daar ook wel van wilden bedienen voor zoogenaamd ernstige gesprekken. Zij deden het dikwijls, om hem plezier te doen. Langs zulke wegen scheen het eenzelfde ventje hun toch eindelijk wat nader te komen.

Want pogingen om op directer wijze tot zijn wezen door te dringen mislukten totaal. Er ontstond niet het minste contact. Teederheid weerde hij af, wantrouwig, onwillig soms. Van luisteren naar voorlezen hield hij niet, trachtte er altijd weer aan te ontsnappen, las zelf alléén nu en dan iets waar over techniek in voorkwam, of over Indië — wat dan meestal niet deugde volgens hem; met minachting wees hij de fouten aan; een stommerd, die schrijver! Het eenige in hem dat Huib aan Cootje herinnerde was zijn zelfstandigheid en eigen wil — hij peuterde en knutselde maar liefst alléén, had geen verlangen naar kameraadjes — soms ook even een snelle trekking opzij van zijn mond, wanneer hem iets grappigs in de gedachte kwam. Want hij kon wel eens guitig opkijken, en, met zijn scherp indisch accent, vlug en onverwacht een malligheidje zeggen, waarom hij dan ook zelf moest lachen, stil grijns- en schoklachen, met een schorrig geluidje soms. Een aapje, precies, moest Pauline dan denken.

Zij zorgde voor hem zoo goed ze kon. Ze verstellde zijn kleeren, en lette — zonder dat te laten merken — op ál wat hij deed, bleef vriendelijk, zacht en geduldig met hem, ook als hij norsch deed, of nuchter afwerend. Zij en Huib gingen dikwijls met hem wandelen, en namen hem een paar malen mee naar een bioscoopvoorstelling, waar hij dan heel aandachtig naar keek, alle fouten opmerkend. Toen, begin Juli, Bertje met glans en gemak zijn admissie-examen H.B.S. had gedaan, werd een huiselijk feestje voor hem aangericht, met twee zoontjes van kennissen erbij als zoogenaamde vriendjes. Een hopelooze mislukking. Onhebbelijk stug was hij tegen die andere jongens, wier aanwezigheid hem blijkbaar ten eenenmale zinloos en onbegrijpelijk voorkwam.

Elkander hun teleurstelling besparend praatten Huib en Pauline niet meer dan noodig was over Bertje, en nooit met wrevel of bitterheid. Intusschen kwam veel van hun vroegere intieme en natuurlijke samenleven door zijn aanwezigheid te vervallen. De jongen, ondanks zijn zwijgende inzichzelfgekeerdheid, had een koel-nieuwsgierigen, kritischen